

שבשדה – נמכרים עמה. (אמנם, ל'שופרא דשטרי' מפרטים את קניית העצים למיניהם). מלבד עצים גדולים, כחרוב המורכב וכו'. ואפילו כשאומר 'כל מה שבתוכה' שקנה שאר דברים, לא קנאם, שהרי הם כשדה נפרדת ואינם נחשבים 'בתוך השדה'. (ערשב"ם).
 הקונה את השדה – קנה את מיצריה ואת האילנות שבמיצר.
 השומירה שבשדה – חלקו במשנה אם היא עשויה בטיט אם לאו. (ושתי גרסאות בדבר, להאי גיסא ולהאי גיסא – רשב"ם ותוס').
 הבור, הגת, השוכך ודומיהן – לא קנאם, ואפילו אמר 'היא וכל מה שבתוכה'. (עא. וברשב"ם).

דף סט

קכו. מי שמכר לחברו 'קרקע ודקלים' – מה הדין כאשר:

א. יש באותה קרקע דקלים רבים.

ב. אין לו דקלים כלל וכלל.

ג. יש לו דקלים המשועבדים לבעלי חובות.

א. לשיטת רשב"ם (ולגרסתו) – חייב לתת לו שני דקלים נוספים, מלבד הדקלים שבקרקע, שהם כבר כלולים במכירת הקרקע. (ומשמע שאם אין לו דקלים נוספים – צריך לקנות לו, שלא יהא מחוסר אמנה, או יחזיר לו דמי שני דקלים). ולגרסה אחרת (עתוס') – לא קנה אלא שני דקלים שבקרקע. (וע' רמ"א רטז, ובהגר"א שם).
 ב. קונה שני דקלים עבורו. (י"א שאין הקנין חל על כך, שיתחייב בדבר, אלא עושה כן משום שלא יהא 'מחוסר אמנה'. ויש המחייבים מעיקר הדין. ויש מפרשים שלא נאמר אלא לענין שהרשות בידו לעשות כן, ואין הלה יכול לבטל את קניית הקרקע. ע' בראשונים).
 ג. פודה אותם ונותן לו.

דף ע

קכח. מכר את השדה 'חוץ מחרום (מורכב) פלוני' חוץ מסדן פלוני, או 'חוץ מחצי חרום פלוני' וכו' – האם קנה את שאר החרובים או את החצי ששייר?

רב ששת אמר שלא קנה. ללשנא קמא – ב'חוץ מחרום', וללשנא בתרא – ב'חוץ מחצי חרום'. (וזה שאמר 'חוץ מ...') – לשייר לו דרך אמר כן, או לשופרא דשטרא).

קכט. א. המפקיד אצל חברו בשטר – האם נאמן הלה לומר 'החזרת'?

ב. שטר כיס (=שטר על עסק שנעשה בין שנים, שאחד נתן מעות והשני מתעסק עמן) היוצא על היתומים – האם גובין מן היתומים, וכמה?

ג. האם שתי השאלות הנ"ל קשורות זו בזו?

א. רב חסדא אמר שנאמן, ובשבועה. במיגו ד'נאנסו'.

ב. בדבר זה נחלקו דייני גולה עם דייני א"י, אם גובה (בשבועה) כולו, או רק חציו, כיון שכל עסקה – חציה מלוה וחציה פקדון, ועל אותו חלק של פקדון ניתן לטעון ליתומים 'הוחזר' (וטענה זו מועילה משום מיגו ד'נאנסו'. וי"א שאפשר גם לטעון עבורם 'נאנסו' – ע' ראשונים). והסיק רבא להלכה שגובה חציו. (ח"מ קח, ד).

ג. שני הנידונים קשורים בצד אחד בלבד; שאם ננקוט שהנפקד אינו נאמן לומר 'החזרתי', אזי בשטר-כיס היוצא על היתומים גובה את כולו. ואולם לפי רב חסדא שאמר שנאמן לומר 'החזרתי' אפשר שבשטר כיס גובה כולו, (שיש להניח שאם פרע, היה מודיעם קודם מותו) או חציו (שלא אנסו מלאך המות ולא הספיק להודיעם).

דפים עא – עב

קל. א. מהם ההבדלים בין מכירה; נתינה; חלוקת אחים; הקדש – של השדה, לענין היכללות וטפלות של שאר נכסים עם השדה?

ב. המקדיש שני אילנות – האם הקדיש את הקרקע הסמוכה להם? וכשהוא בא לפדותם, בכמה הוא פודה?

א. במוכר שדהו נחלקו תנאים אם מוכר בעין יפה או ברעה. ונפ"מ לענין אם צריך ליקח לו דרך לבורו. ולכו"ע המוכר את השדה – אין הבורות והשובכין והגתות ואילנות גדולים וחשובים, בכלל מכירתו. ואילו במתנה – נותן בעין יפה, וגם כל הדברים בכלל המתנה. (מלבד חפצים מטלטלים שאינם נצרכים לשדה. רשב"ם. ונחלקו ראשונים לענין דברים שאינם בתוכה, כגון היציע הסמוך לבית).

ב. אחין שחלקו – זכו בכולם, מלבד לענין דרך לשדה הפנימית, שנחלקו בדבר רב ושמואל (לעיל סה) אם צריך ליקח לו דרך אם לאו.

המקדיש את השדה – לת"ק: הקדיש את כולה, כמתנה. ושיטת ר' שמעון (דידיה) ורבי מנחם בר' יוסי, שהמקדיש כמוכר, ולא הקדיש את הבור והגת והחרוב.

ב. לר' עקיבא ולחכמים – המקדיש מקדיש בעין יפה, והקדשו כולל גם את הקרקע. וכשהוא פודה – פודה לפי חשבון חמשים שקל כסף לבית כור (כ"ה שיטת רשב"ם. ואילו ר"י ורשב"א ור"ן כתבו שכיון שמקדיש בעין יפה, פודה את האילנות בשוויהן ואת הקרקע בפני עצמה בחמשים שקל. כשיטת רב הונא – ערכין יד). ולר' שמעון לא הקדיש קרקע עמהם, ופודה בשווים.

דף עה

קלא. מה מידת המשיכה הנדרשת ל'קנין-משיכה' בספינה ובבעלי חיים?

בספינה (ובשאר חפצים כבדים – ע' רא"ש ורשב"א; חו"מ קצח, ג) – רב אמר: כיון שמשך כל שהוא (—טפח או חצי טפח. רשב"ם. וע' במפרשים) – קנה. ושמואל אמר: לא קנה עד שימשוך את כולה. (והלכה כשמואל בדיני. קצח, ג. ז).

בבעלי-חיים – מחלוקת תנאים; לת"ק, כיון שעקרה יד ורגל – קנאה. (וכן הלכה. קצו, ג). ולרב אחא (ואמרי לה: רב אחא) – עד שתהלך מלא קומתה. כלומר, שתעקור ארבע גפיה. (ר"ש ותוס').

דפים עה – עז

קלב. א. באלו מעשי-קנין נקנית ספינה?

ב. הבא לקנות שטרי-חוב של פלוני – כיצד הוא קונה?